

Bài: Phương pháp tả cảnh

I. Câu hỏi ôn tập

1. Muốn viết một bài văn tả cảnh cần thực hiện những bước nào?
2. Nêu bố cục một bài văn tả cảnh?

II. Kiến thức trọng tâm

a) Muốn tả cảnh cần

- Xác định được đối tượng miêu tả;
- Quan sát, lựa chọn được những hình ảnh tiêu biểu;
- Trình bày những điều quan sát được theo một thứ tự.

b) Bố cục bài tả cảnh thường có ba phần

- MB: giới thiệu cảnh được tả.
- TB: tập trung tả cảnh vật chi tiết theo một thứ tự.
- KB: phát biểu suy nghĩ, nhận xét về cảnh vật đó.

III. Bài tập vận dụng

Bài 1. Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

“ Mưa đến rồi, lẹt đẹt...lẹt đẹt. Tiếng giọt gianh đổ ồ ồ, xối lên những rãnh nước sâu”

(Tô Hoài- Sách nâng cao Ngữ văn 6, trang 180)

a, Đoạn văn trên có phải là đoạn văn miêu tả không? vì sao?

c, Tác giả tả theo trình tự nào?

c, Nhà văn đã quan sát tả cơn mưa rào bằng những giác quan nào? Nhờ đâu em biết cơn mưa ngày càng to?

Bài 2. Nếu phải tả quang cảnh sân trường trong giờ ra chơi thì trong phần thân bài em sẽ miêu tả theo thứ tự nào? Theo thứ tự không gian: thứ tự không gian từ xa đến gần hay theo thứ tự thời gian: trước , trong và sau khi chơi? Hãy lựa chọn một cảnh của sân trường trong giờ ra chơi ấy để viết thành một đoạn văn miêu tả từ 5-7 câu.

Bài 3. Viết đoạn văn diễn dịch (7-10 câu) tả lại cây hoa đào trong dịp Tết đến, xuân về, trong đó có sử dụng phép so sánh (gạch chân và chú thích)

Bài: Nhân hóa

I. Câu hỏi ôn tập

1. Nêu khái niệm về phép nhân hóa? Cho ví dụ?
2. Nhân hóa có tác dụng gì trong diễn đạt?
3. Kể tên các kiểu nhân hóa?

II. Kiến thức trọng tâm

1. Khái niệm

- Nhân hoá là gọi hoặc tả con vật, cây cối, đồ vật... bằng những từ ngữ vốn được dùng để gọi hoặc tả con người, làm cho thế giới loài vật, cây cối, đồ vật ... trở nên gần gũi với con người, biểu thị được những suy nghĩ, tình cảm của con người.

2. Tác dụng của nhân hóa

- Làm cho câu văn cụ thể, sinh động, gợi cảm, làm cho thế giới loài vật, cây cối, con vật được gần gũi với con người hơn.

VD: Lưng trần phơi nắng phơi sương

Có manh áo cộc tre nhường cho con

- Biện pháp nghệ thuật nhân hoá được sử dụng làm cho thơ văn giàu hình tượng và biểu cảm: cảnh vật được nói đến mang tính người và hồn người, gọi cho người đọc bao liên tưởng thú vị.

3. Các kiểu nhân hoá

a) Dùng những từ vốn gọi người để gọi vật.

“ *Chị Điệp nhanh nhẩu:*

- *Bồ các là bác chim ri. Chim ri là dì sáo sậu. Sáo sậu là cậu sáo đen. Sáo đen là em tu hú. Tu hú là chú bồ các...* ”.

b) Dùng những từ vốn chỉ hoạt động tính chất của người để chỉ hoạt động tính chất của vật. VD:

“Tôi đưa tay ôm nước vào lòng
Sông mở nước ôm tôi vào dạ.”

c) Trò chuyện xưng hô với vật như với người. VD:

“Đã dậy chưa hả trầu?
Tao hái vài lá nhé
Cho bà và cho mẹ
Đừng lụi đi trầu ơi!”

III. Bài tập vận dụng

1. Bài tập 1: Những hình ảnh nào sau đây là hình ảnh nhân hoá ?

- A. Cây dừa sải tay bơi. C. Kiến hành quân đầy đường.
B. Cỏ gà rung tai. D. Bó em đi cày về.

2. Bài tập 2: Viết một đoạn văn (7-10 câu) miêu tả cảnh một buổi sáng mùa hè trong đó có sử dụng biện pháp nhân hoá (gạch chân, nêu chú thích).